

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 3. april 2009
Kontor: Statsretskontoret
Sagsnr.: 2009-760-0171
Dok.: BBO41075

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 65 vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Dommeres fremtræden i retsmøder) (L 98), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 23. februar 2009.

Brian Mikkelsen

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 65 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Dommeres fremtræden i retsmøder) (L 98):

”Ministeren bedes uddybe, hvorfor nærværende lovforslag ikke anses for at stride mod Grundlovens § 74.”

Svar:

Bestemmelsen i grundlovens § 74 har følgende ordlyd:

”§ 74. Alle indskrænkninger i den fri og lige adgang til erhverv, som ikke er begrundede i det almene vel, skal hæves ved lov.”

Bestemmelsen er fra 1849 og var båret af et ønske om at gøre op med laugvæsenet og privilegiesystemet. Bestemmelsen antages således traditionelt at have karakter af en programerklæring for lovgivningsmagten om indførelsen af en videregående erhvervsfrihed. Der henvises herom til Erik Werlauff i Danmarks Riges Grundlov med kommentarer (redigeret af Henrik Zahle), (2. udgave, 2006), side 501 ff. med henvisninger, herunder til Alf Ross, Dansk Statsforfatningsret, 3. udgave ved Ole Espersen, (1980), side 781 f.

I nyere statsretlig litteratur er det gjort gældende, at der kan udledes visse indholdsmæssige rettigheder for den enkelte af grundlovens § 74, jf. Werlauff, a.st., side 503 ff. Det anføres for eksempel af Henrik Zahle, Dansk forfatningsret 3 (3. udgave, 2003), side 216 f, at bestemmelsen i grundlovens § 74 ikke kan være ganske uden betydning for en retlig vurdering af aftalte eller vedtægtsbestemte begrænsninger af adgangen til erhverv og arbejde. Henrik Zahle nævner i den forbindelse, at grundlovens § 74 har været påberåbt i sager vedrørende organisationsfrihed, jf. Ugeskrift for Retsvæsen 1986, side 898 (den såkaldte HT-dom), hvor Højesteret anførte, at grundlovens § 74 ikke gav grundlag for at fastslå, at nogle afskedigelser var ugyldige. I forlængelse heraf anfører Henrik Zahle, at grundlovens § 74 angår vilkårene for at etablere sig som selvstændig erhvervsdrivende, ikke vilkårene for at opnå ansættelse som lønmodtager eller for at organisere sig som lønmodtager.

Efter Justitsministeriets opfattelse findes nærværende lovforslag bl.a. på den anførte baggrund ikke at rejse spørgsmål i forhold til grundlovens § 74.